

SEV.EN NOVINY

ZDARMA | SPECIÁLNÍ VYDÁNÍ | 2025 | NOVINY SEV.EN

**UDÁLOSTI
ROKU 2025**

PAVEL TYKAČ ZAVÍTAL DO SEVEROČESKÝCH SPOLEČNOSTÍ SKUPINY

V doprovodu Petra Lence, generálního ředitele těžebních společností (vlevo), a Luboše Pavlase, CEO skupiny Sev.en Česká energie (vpravo), se Pavel Tykač seznámil s průběhem sanační těžby v lomu ČSA.

Účastníci slavnostního vyhlášení výsledků soutěže Českých 100 nejlepších v pražském Obecním domě.

SEV.EN ČESKÁ ENERGIE PATŘÍ MEZI 100 ČESKÝCH NEJLEPŠÍCH

Jednou z důležitých událostí roku byla pro severočeské společnosti skupiny Sev.en Česká energie bezesporu červecová návštěva Pavla Tykače.

V doprovodu odborných ředitelů prošel všechna důležitá místa v lokalitě Československá armáda a v lomu Vršany. Podíval se na území, kde již skončila těžba a zajímalo ho, které plochy projdou rekultivací a jaká část bude ponechána přirozené obnově. Přímou z kabiny řidiče velkostrže měl příležitost se seznámit s průběhem sanační těžby v lomu ČSA. V lomu Vršany ho vedoucí úseků seznámili s těžbou skryvky, uhlí, jeho nakládkou do železničních souprav před odjezdem do elektrárny Počeradky a následně také způsobem, jakým jsou zakládány stavební alternativní materiály.

Těžbu si měl možnost prohlédnout přímo z kabiny velkostrže.

Skupina Sev.en Česká energie se opět zařadila do stovky nejlepších českých firem. V prestižní anketě Českých 100 nejlepších skončila druhá v pořadí. Pan-evropská společnost pro kulturu, vzdělávání a vědeckotechnickou spolupráci Comenius organizovala letos již třicátý ročník soutěže Českých 100 nejlepších a kromě stovky nejúspěšnějších firem ocenila ještě další společnosti v osmi oborových kategoriích.

ELEKTRÁRNY SE MUSÍ UČIT PRUŽNĚ REAGOVAT

Pokud byl letošní rok pro elektrárny skupiny Sev.en Česká energie něčím výjimečný, byl to především způsob, jakým musely reagovat na aktuální situaci na trhu. Růst cen emisních povolenek, rozvoj obnovitelných zdrojů energie, větrné dny, všechny tyto a další faktory nutí klasické zdroje změnit způsob provozu a hledat rezervy.

Pro představu původní projekt Elektrárny Počeradky počítal s výkonem mezi 140 až 200 MW. Po úpravě výpočtů byl nejnižší výkon upraven na 120 MW. Předpokládalo se přitom, že provoz bude trvalý v základním zatížení s odstavnými bloky hlavně při poruchách a závadách.

Tento předpoklad už ale dlouho neplatí. Požadavky dispečerů na vyšší pružnost vedly k tomu, že elektrárna po provedení příslušných zkoušek dokáže v současné době držet výkon v rozmezí 80 až 205 MW. A stejně pružně se musely naučit přizpůsobit čas, aby se z maximálního výkonu

nedostali na požadovaných 120 MW. Aktuálně to v Počeradkách zvládnou v čase o 37 % kratším než v začátcích. Kromě výkonové flexibility se elektrárna musela vyrovnat i s větším počtem krátkých odstávek, což je opět důsledek výkyvů ceny elektřiny především přes léto, v době maximální výroby solárních elektráren. Naučit se pružně reagovat na aktuální změny na trhu bylo pro elektrárny náročné, ale obstály a zvládly jak větší nároky na obsluhu, tak na údržbu zařízení.

UDÁLOSTI ROKU 2025

Rok 2025 byl pro skupinu Sev.en Česká energie náročný, protože podnikání v energetice se během posledních let stalo tak trochu věštěním z křišťálové koule. V tomto mimořádném čísle Sev.en Novin se ohlížíme za nejdůležitější událostmi v jednotlivých společnostech skupiny. Nejvýznamnější novinka ovšem přišla relativně nedávno. Dopis provozovateli přenosové soustavy ČEPS s oznámením, že skupina Sev.en Česká energie je připravena nejpozději v březnu roku 2027 ukončit provoz elektráren Počeradky, Chvalčice a Teplárny Kladno. Nyní se čeká na rozhodnutí státu, jak toto oznámení vyhodnotí a jaký postoj zaujme.

Výběr letošních významných událostí ve skupině jsme doplnili ještě zajímavostmi, které se udály ve všech částech republiky, kde společnosti skupiny Sev.en působí a nějak ovlivnily naše zaměstnance. Těm patří poděkování za všechno, co v letošním roce zvládli a přejeme dostatek síly i do nadcházejících měsíců roku 2026.

Klidné svátky přeje redakce

NEJVĚTŠÍ AKCÍ V POČERADĚCH BYLY LETOS OPRAVY BLOKU 4

Největší akcí v Elektrárně Počeradky byla v letošním roce oprava bloku 4. I když ve srovnání s generálními opravami bloků v uplynulých letech se jednalo o opravy spíše menšího rozsahu.

Zařízení bylo odstaveno před koncem března a veškeré práce byly dokončeny v první polovině července. Náklady se pohybovaly v řádech stovek milionů korun. Během oprav se zasahovalo do většiny částí technologie bloku 4. Prováděly se

především revize a opravy nejvytíženějších částí. Největší objem prací si vyžádal kotel, významnou částí oprav byla výměna rotoru generátoru. Právě tuto část technologie považovali v elektrárně za nejvíce rizikovou. Řešila se netěsnost ve vnitřní

statoru, nakonec se jí podařilo odstranit bez větších potíží. I přes zhruba týdenní zpoždění, které způsobila nutnost výměny netěsného převáděcího parovodu, se všechno podařilo zvládnout a v polovině července byl blok už opět v plném provozu. Od roku 2021 se generální opravy dočkaly čtyři počeradské výrobní bloky. Mají zajistit spolehlivost a dostupnost v následujícím období.

S Petrem Procházkou, technickým ředitelem severočeských společností skupiny (vlevo), během zastávky u drtiče v lokalitě ČSA.

TEPLÁRNA KLADNO DOKÁŽE SPALOVAT VÍCE DRUHŮ PALIVA

V Teplárně Kladno mohou od letošního roku kromě uhlí a štěrky využívat také tuhá alternativní paliva (TAP).

Povolení získala letos v létě a od srpna mohli k uhlí přimíchávat i tento typ paliva, kterého může být ve směsi do 10 procent. S provozními zkouškami a potřebnými měřeními začali již loni v zimě, aby teplárna splnila veškeré zákonné normy a mohla požádat o změnu integrovaného povolení pro využívání tuhých alternativních paliv. Vyrábějí se z nerecyklovatelného materiálu, který se drtí, zahřívá a lisuje. Do teplárny se dováží podobně jako štěrka. Předpokládá se, že ročně Teplárna Kladno spotřebuje řádově jednotky tisíc tun tohoto paliva. Celkové množství bude záležet na více faktorech, které se budou průběžně vyhodnocovat a na základě výstupů se bude operativně řídit množství spoluspalovaných TAP.

Součástí spalovacích zkoušek byla také měření emisí. Hodnotila se celá škála emitovaných látek v souladu s platnou legislativou. Na základě výsledků zkoušek a měření byla přijata potřebná opatření a realizovány technologické úpravy. Týkaly se například změny v dávkování sorbentu, což souvisí se snižováním obsahu chloru. Za tím účelem bylo vedle bloku 7 instalované zařízení Injectomatic od firmy LHOIST, které se skládá ze zásobníku sorbentu a dávkovacího šneka. Sorbent se ze sila dopravuje pneumatickou cestou do spalínovodu zadního tahu kotle 7, kde dochází k jeho disperzi se spalinami s cílem splnit legislativou požadované emisní limity. Kapacita sila je 40 m³. Při očekávané spotřebě

v rozmezí 50 až 60 kilogramů sorbentu za hodinu pracovní objem sila vydrží na jednu závláku s rezervou zhruba 25 dní. Dávkování závisí také na vlastnostech paliva. Zařízení obsluhuje operátor bloku, který může upravovat dávkování sorbentu. Ke kontrole využívá online provozní měření přímo v proudu spalín.

Technologické úpravy si vyžádaly rovněž zkoušky produktů po spalování, které musí splňovat stanovené parametry, neboť jsou certifikovány jako materiál pro další využití, například ve stavebnictví.

V teplárně si současně během letního třídního testu ověřovali, zda by do budoucna mohli spalovat více štěrky bez větších zásahů do technologie. Test potvrdil, že podíl štěrky je možné v případě vhodných provozních podmínek navýšit.

PRÁZDNINOVÝ BLACKOUT ZVLÁDLI BEZ ÚHONY

Rozsáhlý výpadek elektřiny v ČR na začátku července se provozu kladenské elektrárny prakticky nedotkl. Nacházela se v té části rozvodové soustavy, která byla postižena „pouze“ krátkodobým zakolísáním.

Anomálie se týkala pouze jednoho z bloků, který tuto mimořádnou situaci díky zkušenostem provozního personálu zvládl bez výpadku. Znovu se ale díky této události rozproudila debata o takzvaném startu ze tmy. Teplárna Kladno je jedním ze zdrojů, který při blackoutu umí obnovit provoz, aniž by potřebovala napětí ze sítě. Obdobně velkých plně autonomních elektráren je v tuzemsku jen několik.

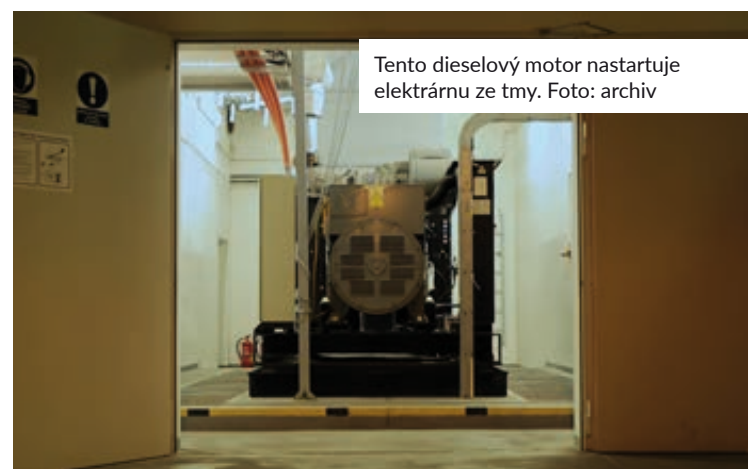
Při startu ze tmy by technici kladenské teplárny nejprve spustili diesellový agregát, který dodá elektřinu do místní rozvodny. S její pomocí se následně rozjede plynová turbína, jež dodá energii nutnou k obnově provozu uhelných bloků teplárny, případně i dalších zdrojů. V případě potřeby by Teplárna Kladno pokryla spo-

třebu téměř pro celé Kladno bez průmyslových provozů. Blok TG8 v areálu teplárny na Dríni může navíc pomáhat při vyrovnání deficitu výroby elektrické energie v energetické soustavě, třeba při náhlém poklesu výkonu nebo výpadku jiných zdrojů. Plynová turbína dokáže dosáhnout svého jmenovitého výkonu v rozmezí 35 až 42 MW do pěti minut od povelu na start.

Certifikaci pro start ze tmy má ze skupiny Sev.en Česká energie i Elektrárna Chvaletice. Té by počáteční impulz pro nastartování po úplné

ztrátě napětí v síti dodala přečerpávací elektrárna Dlouhé stráně.

Během blackoutu Elektrárny Chvaletice a Počeradky ze skupiny Sev.en Česká energie fungovaly v takzvaném ostrovním provozu a nepřestaly vyrábět energii. Čekaly na pokyn ČEPS k opětovnému přifázování k síti a postupnému zvyšování výkonu generátorů.

Tento diesellový motor nastartuje elektrárnu ze tmy. Foto: archiv

Sanační těžba v lomu ČSA byla zahájena zkráje roku 2025

SANAČNÍ TĚŽBA PŘEŠLA DO NEPŘETRŽITÉHO PROVOZU

Nejvíce pozornosti se v severočeských těžebních společnostech upíralo k lomu ČSA. Důvodů bylo více. Na začátku roku zde byla zahájena sanační těžba, která se v posledním čtvrtletí rozšířila na nepřetržitý provoz. Zájem veřejnosti ale vzbuzovalo především to, jak bude lokalita vypadat v budoucnu.

Sanační těžba v lomu ČSA začala v lednu letošního roku s cílem odtěžit poslední uhelný pilíř, aby bylo možné dokončit úpravy svahů lomu a jeho sanaci. Původně sanační těžba probíhala v ranních

dvanáctihodinových směnách. Už od jara se ale začala připravovat změna a kvůli plynulejší nakládce a odvozu vytěženého materiálu se rozhodlo o přechodu na nepřetržitý provoz. Ten byl naplno zahá-

jen v říjnu. V souvislosti s tím byla v lomu Vršany dočasně pozastavena těžba skrývky, konkrétně velkostroje K84. Poslední směnu si odbyl 27. září. Zaměstnanci, kteří zajišťovali těžbu skrývky na Vršanech, byli převedeni na lokalitu ČSA. Ve Vršanech nyní pokračuje kromě standardní těžby uhlí i zakládání produktů z elektráren a tepláren, ke kterému se využívá zakladač Z86, jenž byl součástí jednoho technologického celku s velkostrojem K84.

ČÁST LOMU ČSA SE STALA NÁRODNÍ PŘÍRODNÍ PAMÁTKOU

Z lomu Československá armáda se stala v říjnu národní přírodní památka. Ministerstvo životního prostředí vyhlásilo území o rozloze přes 12 kilometrů čtverečních zahrnující podstatnou část zbytkové jámy stávajícího lomu včetně vznikajícího jezera zvláště chráněným územím.

Představuje vůbec největší plochu v České republice, která byla po těžbě ponechána přírodním procesům. Správcem území je Agentura ochrany přírody a krajiny (AOPK) ČR. Krátce po vyhlášení nové národní přírodní památky konstatovala, že tento krok je výsledkem dlouhodobé přípravy a spolupráce státních institucí z rezortů životního prostředí a průmyslu a obchodu, samospráv a těžebních společností. Projektem se několikrát zabývala také vláda ČR. Do budoucna se počítá s postupným zpřístupněním území veřejnosti. Nejprve musí těžební společnost dokončit bezpečnostní sanace, schválené rekultivační práce a celkovou likvidaci lomu. To se plánuje do konce roku 2027. AOPK následně oblast zpřístupní. Postupně by se měla vybudovat návštěvnická infrastruktura – naučné stezky, které se zaměří na zdejší přírodní, ale i industriální památky a přeměny krajiny v čase.

Šanci sledovat postupnou proměnu lomu Československá armáda dostala odborná i laická veřejnost. V polovině července skupina Sev.en Česká energie uspořádala pro veřejnost

Den s Biosafari, kdy měli zájemci možnost se podívat do běžně nepřístupných míst. Současně s exkurzemi, kterých se zúčastnilo několik desítek předem registrovaných návštěvníků, byly spuštěny webové stránky a mobilní aplikace Biosafari. Část stanovišť Biosafari zůstává i s ohledem na stále ještě aktivní činnost v lomu ČSA veřejnosti nedostupná a dají se navštívit pouze virtuálně.

V doprovodu odborných ředitelů si Pavel Tykač během své červencové návštěvy prohlédl také rekultivovanou část lomu ČSA. Foto: (pim)

BOJ SE SNIŽOVÁNÍM HLUČNOSTI PROVOZU NADÁLE POKRAČUJE

Také v letošním roce Elektrárna Chvaletice realizovala opatření, jejichž cílem je snížení hlučnosti provozu. Čtvrtá etapa zahrnovala výstavbu protihlukové stěny u výklopníku paliva.

Protihluková stěna Innofreight byla součástí úprav stanovených Krajskou hygienickou stanicí Pardubického kraje v rámci integrovaného povolení. Součástí byly i investice do dalších vybraných částí technologie. Společně měly snížit hlučnost především směrem k sousední obci Trnávka. Padesátimetrová protihluková stěna, vysoká

6,7 metru, vyrostla zhruba šest metrů severně od vykládacího zařízení paliva Innofreight. Během posledních let se jedná již o několikáté protihlukové opatření v elektrárně. První se zaměřilo na odhlučnění výfuků komínkové páry všech čtyř bloků na střeše strojovery. Následovalo odhlučnění transformátorů 400 kV T1 až T4,

kdy došlo k jejich zakrytí a k utěsnění přístupů v kapotáži a v podlaze a rovněž k výměně tlumičů za buňkové. Třetím protihlukovým opatřením byla výměna chladících ventilátorů a instalace kruhových tlumičů na odbočkových transformátorech 15 kV.

Mimo tyto úpravy se elektrárna snaží snižovat hlučnost v provozu například i instalací akustických krytů turbosoustrojí. Takzvaný autobus v současné době zakrývá turbíny všech chvaletických bloků.

EMISNÍ VÝJIMKA BYLA DEFINITIVNĚ POTVRZENA

Roky se vlekoucí rozhodování o výjimce z emisních limitů pro Elektrárnu Chvaletice se letos dočkalo definitivního rozuzlení. Celá záležitost se dostala až na stůl Ústavního soudu, který poslední stížnost ekologických aktivistů zamítl a šestiletá výjimka do roku 2027 je tak definitivně platná.

Ústavní soudci považovali stížnost částečně za opožděnou, částečně za neopodstatněnou. Výjimkou se v průběhu let opakovaně zabývaly soudy, především olomoucká pobočka Krajského soudu v Ostravě i Nejvyšší správní soud. Poslední verdikt krajského soudu ve prospěch chvaletické elektrárny padl v říjnu 2023 a zohlednil právní názor Nejvyššího správního soudu.

V reakci na rozhodnutí Ústavního soudu připomněl v létě Václav Matys, generální ředitel chvaletické elektrárny, že úřady v ČR rozdaly emisních výjimek celkem 22. Zamítnuta nebyla žádná z nich. Naproti tomu úřady a soudy by-

ly v souvislosti s chvaletickou výjimkou nuceny učinit přes 60 písemných vyjádření, výzev a rozhodnutí, než dospěly k téměř stejnému závěru jako v jiných případech, kde stačily pouze dva nebo tři tyto úkony.

Elektrárna se nezříká zodpovědnosti vůči svému okolí, právě naopak. Investuje do obnovy a zlepšování technologií nemalé částky, aby zmírnila nepříznivé dopady výroby. Její účinnou snahu dokládá i opakovaný zisk ocenění Bezpečný podnik. Firmám se uděluje za aktivní budování bezpečného pracovního prostředí a za podporu prevence nad rámec zákonných povinností. Elektrárna Chvaletice ocenění obdržela již podesáté.

LETNÍ ODSTÁVKY VE ZLÍNĚ SE ZKRÁTILY NA MINIMUM

Teplárna Zlín pokračuje v údržbě a modernizaci zařízení, aby byla zajištěna stabilní a bezproblémová dodávka tepla pro město.

S tím souvisejí i práce na snižování ztrát v distribučních rozvodech tepla a instalace nových plynových kotlů ve výměňkové stanici Louky. Ve snaze zvýšit komfort pro obyvatele Zlína nedošlo k odstavení předávací stanice tepla pro město, nebyla tedy centrálně zastavena dodávka tepla pro přípravu teplé vody ve Zlíně.

Městská společnost Teplo Zlín, která zásobuje teplem a teplou vodou asi 16 tisíc domácností a firem, chce totiž společně se svým výhradním dodavatelem Teplárnou Zlín nadále zlepšovat služby odběratelům. Proto obě společnosti zvládly letní údržbu svých tepelných rozvodů a technologií bez odstavení dodávek

do systému. To dříve trvalo i týden. V letošním roce zůstalo centrální zásobování trvale v provozu a obě společnosti přistoupily pouze k lokálním, nejdéle jednodenním servisním odstávkám.

Za zmínku stojí také skutečnost, že díky úpravě regulací a instalací nového potrubního propoje páry byli ve zlínské teplárně schopni celé léto provozovat plynové kotle K21, 22 a nebylo nutné najíždět značně poruchový K13.

TEPLÁRNA SE PŘIPRAVUJE NA BUDOUCNOST BEZ UHLÍ

Již v současné době se kromě uhlí využívá v Teplárně Zlín i biomasa, a to do 20 % tepelného objemu paliva v souladu s integrovaným povolením.

V letošním roce se objevily dotazy, zda by teplárna dokázala spalovat i tuhá alternativní paliva (TAP). Teplárna se této možnosti nebrání. V říjnu proběhla spalovací zkouška, TAP byly dávkovány pomocí stávajících tras pro biomasu do spalovací komory kotle K31. Granulometrie a fyzikální vlastnosti dodaného TAP ovšem nebyly pro dávkovací trasy biomasy vhodné. Do budoucna však nejsou vyloučeny další pokusy.

Pokud jde o náhradu zdrojů na uhlí, v letošním roce změnila zlínská teplárna strategii jejich provozování. Poprvé se vůbec nevyužil fluidní blok 32 a byl nahrazen stávajícími plynovými kotli s novými nízkoemisními hořáky.

Náhrada fluidního bloku 31 bude vyžadovat větší investici. Aktuálně se zde na základě provoz-

Vykládání štěpky ve zlínské teplárně. Foto: (pim)

PF 2026

 SEVEN
ČESKÁ ENERGIE